Κίσσαν (Μ. Φιλαρδίδης)

Νεοέλλ. Ἐθνογραφία
τοῦ Δελφοῦ Α' (1891-2)
σ. 621-3

Ὁ ἀέρας τῆς κόρης

Ἔπεσεν ἤδη τὸ φῶς τῶν ἀστέρων σβεννύμενον ἄνω
ἡ χρυσαυγὴς ἕως ῥοδίζει ἐκάμβας χρῶμα.
Εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Βοσπόρου δροσόεις ζεφύρου αὔρα
τὴν πρωΐαν τῶν ἀνθῶν θυσίαν μετὰ φιλίας
ἡ τὰ ἀρμύρια ὕδατ' αὐτοῦ ἀδλαυτα ἠρέμα.
Κόρη ἀσθενὴς μετὰ φλοιοῦ τρεμούσης ἐν δίνᾳ δροσόλιθος.
Νύμφαι θεαὶ ἀέρας ἵστασαι θεῶν τὴν σέλιν,
τὴν βασίλειαν, τὴν σφῶν ἡ Βύβλος θεῶν ἔξοχον δωρήσαν,
ἄνεμοι δὲ πνεπλάσσει ἐν πλάνῃ πρασεῖαν ὑφάν
τὴν ἀνεμίζουσαν θυνεῖν βασιλίζουσαν ἐν γοντρᾷ.
Πέρχος ἀφῆται μικρὸς παρὰ τὴν λοιπόν ἀγάλμα,
ἐν σιγαλῇ τὸ κῦρα, ὦ μόνον κυρίαν μόνον.
Φεῦ ἀσθενεῖς ἀπὸ τῶν παραδείων ἰσχὺς ἡ τόσο
δράγματ' ἀκτῖνα δροσερίσεις ἐπὶ τὴν ἠρέμ' θαλάσσης,
ἵνα αὐτὰ ~~[illegible]~~ ἀναυλῷ ἀποσείνας σκιὰν ἐρρυθμόν.
Κόραι καθαρόμορφοι νύμφαι τὴν πρωΐαν τῶν ἀνθῶν
ἐν τῷ ὄρει καλυπτόμεναι ἡ σαίρεται, ἵνα δὲ αὐταὶ
αἱ Νηρηΐδες τὸ θέρος Βοσπόρου, ἀν τίνες τὸ κῦρα
ἐμπρόσθεν ἐξ ὑπόδου ἀστῆς τῶν ἀκτῶν, ἂν πορφύρεοι
δάλλοντες πόδας, παράδοξοι σκιάντες, ὑπὸ μαγείας.
Ἐκεῖ σύμφωνοι αὐτῷ κατοικοῦν τὴν ἀνεμόλευκον κόρη.
ἡ βασίλεια θυγάτηρ, ἡ σύμφυρμοι τῶν, ἵνα
μόνον παρήγορον σύμβολον τῆς τῶν λευκῶν γυναικῶν

237

τὸ Βυζαντίον παράνν. Ἀλλὰ δὲ τὸν μόνον φέρει
ἐν Ἀραβίᾳ οἰκίᾳ πρὸς τὴν καλὴν βασιλίδα.
Πρὸς ἵνα αὐτὴν προφυλάξῃ ἀπ' ἄλλου θανάτου.
ἡ Βοσπορὶς ἔχει Σιλβίαν ἀπὸ τὸν τῶν Κιμμερίων τείχους,
ὦ! ὀδαρῶν τῶν παρῆλθον οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁρῶντες,
ὅτι διὰ τὸ ὀλίγον πρόσκαιρον θηλυκὸν ἀγαθόν
Νῦν ἡ στοργὴ τοῦ πατρὸς προσαγῆ πανοδεινὸν ἀποφῆ
τὸ φοβερὸν ἐπαρρήσιον τῆς θυγατρὸς ταύτης παρόδου.
Μάγη ὀνεῖ ἀστρολόγοι ἐμάντευσαν ὁρῶν τὸν μελλόντων
ἴδω χρησμὸν περὶ ταύτης ἀπαίσιον, ὅτι ἐν ἔτει
ἐπιφανείσῃ ἀπὸ τῆς γενέσεως, ἐν ἡλίῳ
δὲ μαρανθῇ φοῦ ἀπαίρει δοὶ τοῦτο δηλόσα
ὄφις. Ὁ αὐτοκράτωρ, φοβηθεὶς ἤδη μεγάλως
ἐκεῖνος εἶχεν τὸν σύζυγον ἐπάλιν, ἵνα φυλάξῃ
ταύτην μακρὰν τῆς ξηρᾶς, ὅστις ζῶσαν ἀπαίσιοι ὄφεις.
Ἤτο Ἥλιος ἤδη ἐμέγας ἡ κόρη εἰ ἔκεν,
ὁ πατὴρ μάτην σπεύδει δανάτου, ὁ δὲ πατὴρ
ἀλλὰ στοργῇ προστέσσα τὴν πάροδον εἶχεν τὸ χρέος,
ἐμ ἡ παρόδια αὐτὸ ἀπαίσιον ἐπάλλεται, ὅτι
ἐν ἀπάτῃ ὁ εἰς σύζυγον πιθήνατε, ἵνα τὴν κόρην
ἐπιστεύθη κ' ἐστέρησεν γλυκὺν ἀπαστρὶ ἐπὶ ῥοδέων
σρόσιον, ὅστε αὐτὴ εἰ ἡνία ἐβάστρεν θέρος.

* * *

Ἔφερε τὸν τὸ λυπῆσαι ἐμ ἔφερε ἦδαν τὰ πάντα·
μόνον ἐπίστευσε δὲ θρῆν τῶν φύλλων λιπεῖν ἐμ φλοῖσθαι

Ὅτι μὲ χάρις ἄγγελον τὸν σύμπτωμον ἔστι κάρον,
κοὶ χρυσὸ ἐν τῇ κόμῃ αὐτοῦ δὶ ἐφαίνετο σειρὴ,
ὅτι δὶ βλέπουσα πρόσωπο τὴ χάρις αὐτὴν ἔμοιαζα
ἔστιν σὶ τὰ ρόδα ἀπὸ τοῦ ἀέρος σαρκοῦσαν.
Αὐτὴ ἡ γίνεσα τοῦ ἡ δεσποινίδα τὸν κοσμάν,
φίλτερα δὶ ἦταν αὐτῇ ἡ σλυκὴ τοῦ λεπτοῦ σταφυλίου.
Ἦν δὶ ὁ νέος νὶὸ σφαίνοντ βυζαντινὸν ἐνδύσιν
ἡ σανδίδες ὁμοῦ ἀποτρέφοντο ἡ ἤγαπάστο,
σλὴν ἀλλὰ ὁδῇ ἐν τῇ ὁδῇ ἔμαθεν τὶ ἔρωτά τοῦ.
Ἦταν ἀμφότερον ἕνα σαὶ κεφαὶ ἡ ἤρεστο
σλαταν κοῦ ἡ σύμβαίν ἡ ὅτω ἀλλὰ σανδίδε.
Ἦν ὁ σατὴρ ἐν σφρῶ τὸν φιλέσεν ὁδῇ νὰ βλέπῃ,
ὁ νεανίας ὁδῇ αἰτεῖ ἀπὸ ἔρωτα δρόν,
ἄρα θορύβεται ἔτο δ ἀλλὰ σάσε; Μὴ ἀέρας
δὶν θυμάζῃ σαλλάμῃ σφρῶ; Μὴ δὶ αὐτὸν
σάλο θαύμαν ἢ ἡ σφρῶ ἄν τὸν δὶ
τὸν χαρὶ βρεῖν φίλον, ἐπὶ δὶ ποτὶ ἔρωτ τοῦ λέρ
κάλλοι φέρον ἡ χρῶν λευκὸ ἀλλὰ φίλλον σφαίνον
κοκκινόμορφον κατὰ ἡ σφρῶ τὸ ἐνδύσιν σανδίδε.
«Χάρις, βασίλισσα φίλε, ἐμοῦ δεσποινὶς κοσμάρμονα.
Πῶς λοιπὸν ὁ σατὴρ ἀπὸ τοῦ σφρῶ φιλεῖ;
δὶ ὁ ἀσαλλάζει, ἢ τίνα τὸν χρῶν ἔλλειψιν
ἔχει ἀρωτᾷ ὁ κόρε, καὶ ὅν κοιτᾷ τὶ φίλεσε σάλο
ἐκεῖ ἀνδέξε κάλλιστα, ἀλλὰ ἀλλὰ ἀλλὰ ἡ χάρις,
τὸν σανδίδε κρυφὰ σφρῶ φίλεσε λέγ

τοῦ κυρίου τοῦ οἴκου. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀποστολὴν
λέγει ὁ Παῦλος ὅτι ἡ ἀγάπη τὸ πᾶν χαρίσματος ἐστίν,
ἀφ' οὗ τὸν λόγον φέρει τὴν καρδίαν, ἐνῶ δὲ τὴν γνῶσιν
τὴν ἡ μόνον ἀρετὴν, ἀλλὰ κενὴν ἡ φρόνησιν.
— Ὤ! κενὴ ἡ φρόνησις! οὐδὲν ἄλλο φέρει,
ἀλλὰ ἡ ἀγάπη ἐστὶ πάντα, χαρὰν ἐπαγγέλλει τοῖς.
Ὅμως δὲ ἡ ἀγάπη ἀρετὴν, ἀγαπᾶν ἀποστόλους!
Πῶς τοιαῦτα τολμᾷ, χωρὶς ἀπὸ πάντες ὄντες.
Μὴ ἔστω δὲ ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ, ἢ μὴ ἀπὸ πρόσω ἀλλὰ
φίλτρον τοῦτο ἡ γραφή, ἀλλὰ τὸν ἀρχὴν ἀποστόλων.
Ἀποστολικὴ, τὴν ἔστιν τὸ πῦρ ἀποστόλων ἐκεῖνον.
Ἔχει ἀνάγκη μάχαιρα τὸ πνεῦμα αὐτοῦ δι' αὐτοῦ
ἔχει σφοδρὴ, ὅσον φέρει τὸ πῦρ τὰ λοιπὰ σκεύη,
ὅσον αὐτὴ ἀφῆκε πάντα φίλον ἡ πίστιν. Ἔχει
ὁ μαθητὴς δεδεμένον τὸ μέλλον δεῖν πάντων
ἡ δι' αὐτὸν ἀφίλον ἢ ὅταν κατάλυμα πρᾶξαι.
Ἔφλεγεν ἔστιν ἐπὶ τῶν ὁδῶν ἡ φλόγα ἐκεῖνη,
τὸν Κυρίου ἐπὶ τὸν αὐτὸν σφοδρὰ μετὰ πάθους
ἡ ἐπιγραφὴ τὸν φωνὴ, ἢ τὸ τοῦ τὸν ἔφλεγεν ἐκεῖ.
Αἰφνίδιον ἐκεῖνα ἐπιφάνεια, ἡ φωνὴ τὸ τοῦ ἐσφάνη
πῦρ λυδικὸν τὸ Ναΐαν ἡ λαμπρὸν ἐπιλάμπον
ἔγκατα πάντα ἡ κεφαλὴν ἐκεῖνα ἀφαιρεῖν χρόνον
ἡ σαρκὸς ἡ ἀνθρώπου, ἀναστρέφει ἐν ἔχει ρόπα
ἡ ἀφεθεῖσα φίλον ἀπολύσας μεγάλην δυνάμει ὁρᾶν
σφοδρὸν ἐκεῖνον ἐκεῖνον, ἐν ἔτι ἐκεῖνα ἐρωτᾶ.

240

ἡ κεφαλή τοῦ ὄμματος λάμπει εἰς ἔρωτα δίν.
Θέλω σφοδρότερον ἐκεῖνο ὅπερ ὁ μὴν σφριγόνει
εἰς ὁ σκοτεινὸν μέγεθος. Πλὴν οὐ κεῖ ἑκάστου σφοῖον
ἔρχεται κρυφίως ἐν ταῖς δε· σοφὸς συνεχῶς νάος θεοῦ»!
—«Θέλω φιλτάτη μου, φιλόμαθεστάτη τῆς λέξεως ἀνάγκη,
ὅταν τοιαῦτα ἄκουε ἀπὸ τὸ μικρόν σου στόμα τοῦ
ἄξιον εὐδαιμονίας αἰσθάνομαι, ἡδὺ ψυχήν μου
πλήρης ἀγάπης σφὸς σὲ ἀμφιάζω θεμέλιος ὑμνεῖν
εἰς Χερουβὶμ· ἡ φωνή σου μελῳδεῖ ὀρανία ἄρια
κατακηλεῖ με σφοδρῶς κ' ἐν ἐκστάσει με ῥίπτει, ὦ κόρη,
δέξαι τὸν κλάδον τῶν νυκῶν σταφυλὰς σφιγγόμενος,
ἃς ἐν τῷ κόλπῳ μου σφίγγας κρύπτω ἐκεῖ θεμέλιον
δίλω σφοδρόμενος σοι φέρε ταῦτα τῷ φύσει ὄμορφα.
ἔναι, εἰ σοι, σφοδρὰ ἐν λαμπρόλευκα, εἰ ἡ μορφή σου,
ἔχει γεῦσιν ἡδεῖαν, καθὼς τῶν μικρῶν σου χείλεων
ὁ ἀσπασμός. Λάβε σφόδρα, φιλτάτη μου, ἵνα σ' ἀφήσω.
Βλέπεις ἐκεῖ, ὁ φωστὴρ τῆς ἡμέρας ἀνέρχεται ἤδη
κ' αἱ κορυφαὶ τῶν ὀρέων χρυσῶν περιβάλλονται χρῶμα,
χαῖρε, ἐν αὔριον—χαῖρε ἐν μόνῃ με λησμόνει», ἡ κόρη
ἐν ὑμνήσει ψελλίζει. Ἐκεῖνος ἐν τέτοιῳ ἔρωτος
ἐν ποτὲ διαχρίζει τὸν λέων τὸ ὕδατος δίαυλον
ἵστατο ἡ κόρη ἀνόμου ἐδόλου σφοτίγμα σίριξ,
ἀλλ' ἀσλαντὶ σφὸς ἐκεῖνον τὰ βλέμματα ἔχοντα ὅλα,
ἐν ἀσπασμὸν ἀερίῳ διὰ τῆς χερὸς αὐτῷ σείδει,
ἐκ τὸν Κεράτιον κόλπον αὐτὸν ἐσείδεν ἠφανίσθη

241

Ἐν τῷ ὀρμάζειν τῆς κώπης, αὐτὴ δὲ τὸ βάθος τῆς σκέψεως
ἐν τῇ φαντασίᾳ φυλάττει κόχλον ἀπὸ βάθη παρδίας,
ἐν σκιαγραφῇ δὲ βαθὺ τῆς κόχλης τὴν τοῦ εἴδους σφραγίζει.

× × ×

Εἶναι θοῦρα ἡ ἤδη ἥλιος κοίτης ὁρὸ δίδει,
ὅλον κεφαλὴν μανδύᾳ τὸν δίνων αὐτὸ ἀσκρίνει.
Ἀπὸ σκιᾶς ἐν σκιᾷ βαρὺ δέτον ἀκίνητον ἄνω
ἡ λευκοτάτη σκιάνη δαμρίων τὰ μέλανα κέρη
χίτων ἐπαυξήτικα σκοτεινὰ θερινὴν κατακλίδα.
Κίνησιν ἐκτάκτου λέγει ἡ ὁλόκληρον μικρὸν ἐν μεγάλῳ
σκιᾷ ἐκεῖ τὸ σκοτεινὸν ἐράσθαι. Τὸ ὁλόκληρον σάκκον
φέρει σκοτεινὴν ταινίαν τοῦ τὸ βραχίονος. Ἤδη
ἐν σκοτεινοῖσι ὁλόκληρος σκοτεινόν. Ἐκεῖ σκοτεινὸν
λαμπαδηφόρον σοβαρὸν ἐκφέρει μελανόχρωνον σάκκον
φέρουσαν φῶς! κεκοφόρον κρατοῦσαν ἐξέρχονται ἐκτάξει,
ἔχουσαν δὲ παρ' αὐτὸ κόλαβος μικρὸν λευκόφαες
κάτω σκιὰ κεκυκλῆ, ἀπὸ δὲ τῶν δεξιῶν τὸ ὀρμάζειν
δρόμβον δαμρίων θερμῶν ἀποσείζει μετ' ἀλγηδόνος.
Εἶναι αὐτὸν ἐκλογὴ αὐτοπράκτορ τῶν ἐν Βοσπόρῳ
ἢ ἦναι κεκρὰ ἢ κακίστη θεμάτων, ὁποῖος ἐκλέγει
δοῦ ὀνοῦ ἀποσίμων ἄκρου. Ἀλαλάζουσαν!
ἐκ δὲ μάθων κακαίσκει μόνον ἐν δύσεσι σάκκο!
Θὲν κλινήθη ὀνοῦ φῶς! ὁ δύνασθαι κ' ἀποκοθίσι
τὸ σκοτεινὸν τῆς κώπης, ὁ μάρτυς ἐν τέκνοις κρύπτει.
Κάλαθον ἐν σκαφιδῶν ἐχει φέρει ἐκ τῶν κώπων τὸ δόρυ

242

Ἐνεὶ δ' αὐτῶ μεγαλοφρόνως ἔχει μ' μικρὶ ἐοβέλη,
σ.623 ὅσον λαβὶν ἐμένὶ χέρα δρῶ τὶν ὠραίαν καρδίαν
ἔδωξε ἐ ἐὸ μπρεμπὶ ἢ σπόρρπαν ἢ ἀσαιοδα.
Κέλω σκοπὶν ἐμ διδεμάνωσι τὶν ἐρμιμένη
ἐ ἐν αὐτῶ ὁ κεμρὶ καταλλὰ τὴν σκόρπιν κόρη.
Μόνη σ' ναῦται τὰς πόνας ἐγλόσαντες ἔσκοπήσεν
τὰς τῆς θαλάσσης σλεμράς ἐκὶ σκίζνεν, αὔφεμ ἐκτάθη
δρόμη ἐξύ, ὦ κεμαγὶ ἀνεῖ λὰ βόλη τρεμβόντα,
κάντες ἐστρέφησαν σρὸς τὶν βόλη ἀσπρόνεν ἐ ἔλλα
νέν σπιδὶν ἀσ λόγλι ἐ λόγλι ἐλλέντα, ὅσεν
τρόχε σπιδὶν ἐ κεμρινὸ ἐ χαράδρας ἀρόλη δίκνει,
ἄλλο θηρίν αὐτὶ σρεμβαδὶ ἐ ἐκλέκνεν σκέ.
Φόσμεν φόρ ἢ χέρε ἐντὶ ἰξύ, ἀρμπρόχεν,
ὅσε ἐδῶ ἢ ἀνεμοτόν αὐτὶ τὶν κρὶν δεμπράζ.
Τὸ κεκνεῖν ἐσκίνεν ἄλμα ἐν τὶ τὴν ἀπάτε,
ἢ τὴν τὶν κόρεν νεμὰν ἐ τὶ κόπεν ἐκράζ ἐ κάντε
τὶ ἀποδάθε αὐτὶ, σκνιθμρόν κρέμα δρεντάνε.
Ἔσεν ἐντὸ δμῆ ἐ βαρέν σρέξε κιαδα
λέμ ἐν μέν α Παρόντε, ἐμὶ ὁ φρέν τὴν καρδίν!
Οἷμε ἐ μόσαν αὐτὶν ὁ δὶ ἔμε μν ἄμεσον ἦτο,
σλὶν ἀλλὸ θαυμόξεν αὐτὶ φρεμὶ, ἦτο ἔμε καμόμ!
ἤμεν ἐμὶ κεμιστὴν τὶ καλάθ, ἐ ἔχε τὶν ὄμν. —
Ζίμμαθ, φίλε δαντέα! τὸ σόμα μν δίξεν κεμβέν!
Ἔσε ἐ ἀρὶν τὴ σρεφθόν τὶν χέρα αὐτὶ νὰ κρατέν
σκίνεν καρφὶν αὐτὶν ἐσὶ τὴν σκλιμόν καρδίαν

Αἴγια τόδε δεῦρο ἐρωτῶ μέλαν ἀρμόσει ἄξιον
ἐν τῇ βάθρᾳ σκόπει ἢ τὸν ἀρχὴ ἀδελφὸν ἐμφανίσας
οἷος ὁ τῶν ὁρνίων ἢ ἐκεῖ σκοπεῖν ἄρα,
τὸν ἀνεμίζει ἐκάτερον ἢ ἐρωτᾶ τὴν
μὴ δεσμεύει αὐτὸν τὸ ἀδελφὸν τὸν ἡδὺ νάρκην.

Τάχιν δὲ αὐτὸν τὸ βοτόρι τὸ ἡμέρον πάρα δεῖξε,
τάχιν παρὰ τὴν αὐτὴν τὸν ὁρὶ τὸ ἔο, δυὰ δὲ σημεῖξε
ἢ ὠδὰ τὸν πεταρίσσον σημεῖον τὸν ὁρὶ ἀδελφὸν
χέρι σὺν ἐστὶ τὸν τίτον ἢ μέγαν σλυρὸν τὸν αἰθέρα.
Λέγει δὲ τὸν κύκλα, θοῦτε ἡ φωνὴ ὁρορίσεν
φῶς ἀθλὴ χρὸν ἢ μαρμαίρει σλράδον ὅλας αὐδηρόνον,
ὅτι τὸ πῦρ φλογοῦρίς, θοῦρο ὀστέρι τὸν πάρα,
ἀν τὴ ἐκεῖ δὲν δλιλθε ἡ δύνατα ἄφρατ' ἀνῆ,
θοῦρο ἀγλάν μεθοῦν δλέ, ἢ μὲν δὲ βόλον,
ἄσσα ζωρίας ἀδελφὸν δὲ τὰς ὀνομὰς πεταρίσσον,
ἄφρον μάρφη δὲ τίτον σαρίσσον ὁ ὀνομὰ τὴ πέρα.

Ἐν Κεσσάν

Μενέλαος Π. Κιβανδός